

Poděkování 3

Historie turistiky 4

Z počátků turistiky na Těšínském Slezsku 6

Prašivá 14

Prašivá 16

Malá Prašivá 16

Kostel svatého Antonína Paduánského 16

U sv. Antonička 18

Tábor lidu 22

Turistická chata 22

Finská sauna 24

Kyčera 26

Prochasková vila 26

Čužel 28

Godula 30

Godula 32

Godulský pískovec 36

Godulské kamenolomy 36

Cvičné skály 38

Toleranční památník 38

Bylinné lázně 40

O medvědu z Goduly 40

Javorový 44

Javorový 46

Osady na svahu Javorového 46

Malý Javorový 48

Turistická chata Javorový 48

Penzion E. A. Schroedera, později chata KČST Třinec 48

Sedačková lanovka 50

Středisko Javorový vrch 52

Přírodní rezervace Gutské peklo 52

Šindelná 54

Ropice 58

Ropice 60

Přírodní rezervace Ropice 60

Skalní útvary 62

Ropička 64

Zapomenutá salaš 64

První polská chata na Ropičce 64

Bezručova chata 66

Rozhledna 68

O chamtivém statkáři 68

Lipí 70

Kotař 70

Chata na Kotaři 70

Letiště na Kotaři 70

Příslop 74

Skí areál Řeka 74

Ostrý 76

Ostrý 78

Turistická chata Ostrý 78

Turistická chata mladých (Hepnerka) 80

Shozy pro partyzány pod Ostrým 80

Přírodní rezervace Čerňavina 82

Ždár, Skalka a Malý Kozinec 82

Psí hřbitov na louce Volárně 82

První kaplička svatého Huberta v Těšínských Beskydách 84

Lesní zahrada na louce Rovnici 84

Borek 86

Velký Kozinec 88

Chata 88

Spory o Kozinec 88

Velká Kykula 90

Z historie polské lidové školy na Košářských 90

Osada Labajka 90

Do Haže 92

Do Stołygi 92

U Koždoňů 92

Mlýšani łovic 94

Velká Kyčera 96

Zorymbek 96

Kozubová 100

Kozubová 102

Salaše 104

Chata Kozubová 108

Partyzáni 110

Kaple sv. Anny 110

Rekreační středisko 112

Kamenité 114

Na Kamenitěm 116

Školy 118

Bývalá turistická chata 118

Horská chata Kamenitý 120

Osada Liščí 122

Novina 122

Slavič	124
Slavič	126
Dekret Jakubovi Huttowi z Bystrzytze na Kus Zemie pro Zbudowani Chalupy na Slawiczu	126
Hadaszczokowa útulna	128
Kolářova chata	128

Malý Polom	134
Malý Polom – Trojačka	136
Národní přírodní rezervace Malý Polom	138
Kyčmol (Kiszmol, Kišmol, Kičmol)	138
Přírodní památka Kyčmol	140
Přelač	140
Lyžařský areál Přelač	142
Čerčok	142
Osada Pod Skálou	144
Burkov vrch	144
Salajka	144

Velký Polom	150
Velký Polom	152
Bývalá útulna KČST	154
Rozhledna	156
Hotel Tetřev	156
Salaš na Velkém Polomu	158
Přírodní rezervace Velký Polom v Česku i na Slovensku	158
Muřínkový vrch	158
Poutní kaplička pod Muřínkovým vrchem	160
Osada Klin	160
Skalka	162
Chata	162
Kostelky	166
Turistická chata Severka	166
Lyžařský areál Severka	166
Úplaz	166
Přírodní rezervace Úplaz	166
Mionší	168
Národní přírodní rezervace	170
Šance	172
Motyčanka	176
Kamenné koule v lokalitě Megonky	176

Beraní hora	180
Beraní hora	182
Přírodní rezervace Beraní hora	188
Přírodovědná naučná stezka na Beraní horu	188
Přírodní rezervace Wisła	188
Polana Przystop (dřívě Przystup)	190
Lovecký zámeček	190
Stezka Habsburků	194
Turistické středisko	194
Středisko kultury horské turistiky	194
Osada Pietraszonka	196

Salmopolské sedlo	198
Salmopolské sedlo	200
Salmopolský kříž	202
Hostinec Rudolfa Antoniho	202
Zájezdní hostinec Biały Krzyż (Bílý kříž)	202
Salmopolská jeskyně	204
Malinová skála	204
Malinów	206
Malinová jeskyně	208
Miecharská jeskyně	210
Malinka	212
Skokanský můstek Adama Małysz	216

Trzy Kopce Wiślańskie	218
Trzy Kopce Wiślańskie	220
Chata Telesforówka	220
Kamienny	222
Bukowa	222
„Lesní kostel“	222
Osada Bukowa	224
Osada Tokamia	224

Równica	232
Równica	234
Turistická chata PTTK na Równici	234
Koliba pod Czarcim Kopytem (koliba U Čertího kopyta)	240
Zbojnická Chata (Zbojnická chata) na Równici	242
„Kościół Leśny“ („Lesní kostel“) na Równici	242
Orłowa	244
Partyzánský bunkr „v Grapach“	244
Bibliografie	250
Zdroje ilustrací	252

Podziękowania 3

Historia turystyki 4

Z początków turystyki na Śląsku Cieszyńskim 7

Praszywa 14

Praszywa 17

Mała Praszywa 17

Kościół św. Antoniego z Padwy 17

U św. Antoniego 19

Wiece 23

Schronisko turystyczne 23

Sauna fińska 25

Kiczera 27

Willa Prochaski 27

Czupel 29

Godula 30

Godula 33

Godulski piaskowiec 37

Godulskie kamieniołomy 37

Treningowe ścianki wspinaczkowe 39

Pomnik tolerancji 39

Zakład ziółolecznicy 41

O niedźwiedziu z Goduli 41

Jaworowy 44

Jaworowy 47

Przysiółki na zboczach Jaworowego 47

Mały Jaworowy 49

Schronisko turystyczne Jaworowy 49

Pensjonat E. A. Schroedera,

później schronisko KČST Trzynec 49

Kolejka linowa 51

Ośrodek sportowy „Jaworový vrch” 53

Rezerwat przyrody Guckie piekło 53

Sztyndielnia 55

Ropica 58

Ropica 61

Rezerwat przyrody Ropica 61

Formacje skalne 63

Ropiczka 65

Zapomniany ształas 65

Pierwsze polskie schronisko na Ropiczce 65

Schronisko Bezrucza 67

Wieża widokowa 69

O chciwym panu 69

Lipi Wierch 71

Kotarz 71

Schronisko na Kotarzu 71

Lotnisko na Kotarzu 71

Przysłop 75

Ośrodek narciarski Rzeka 75

Ostry 76

Ostry 79

Schronisko turystyczne Ostry 79

Schronisko turystyczne młodych (Hepnerka) 81

Zrzuty dla partyzantów pod Ostrym 81

Rezerwat przyrody Czerniawina 83

Żor, Skalka i Mały Koziniec 83

Psi cmentarz na łące Wolarni 83

Pierwsza kapliczka świętego Huberta

w Beskidzie Cieszyńskim 85

Ogród leśny na łące Równicy 85

Borek 87

Wielki Koziniec 89

Schronisko 89

Spony o Koziniec 89

Wielka Kikula 91

Z historii Polskiej Szkoły Ludowej w Koszarzyskach 91

Osada Łabajka 91

Do Haże 93

Do Stołygi 93

U Kożdoniów 93

Miyszani łowiec 95

Wielka Kiczera 97

Zorymbek 97

Kozubowa 100

Kozubowa 103

Szałas 105

Schronisko na Kozubowej 109

Partyzantka 111

Kaplica św. Anny 111

Ośrodek wypoczynkowy 113

Kamienite 115

Na Kamienitem 117

Szkoły 119

Dawne schronisko turystyczne 119

Schronisko górskie Kamienite 121

Osada Liści 123

Nowina 123

Slawicz 124

Slawicz	127
Dekret Jakubowi Huttowi z Bystrzytze na Kus Zemie pro Zbudowaniu Chalupy na Slawiczu	127
Schronisko Hadaszczoka	129
Schronisko im. Kołáfa	129

Mały Połom 134

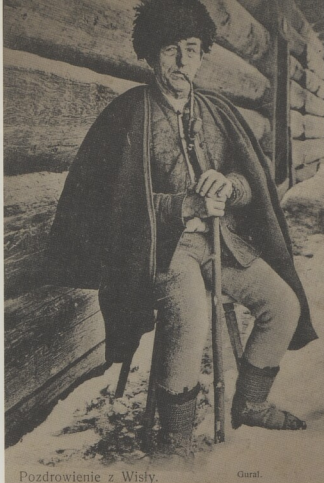
Mały Połom – Trojaczka	137
Narodowy rezerwat przyrody Mały Połom	139
Kiczmol (Kiszmoł)	139
Pomnik przyrody Kiczmol	141
Przelacz	141
Ośrodek narciarski Przelacz	143
Czerciok	143
Osada Pod Skalą	145
Burków Wierch	145
Salajka	145

Wielki Połom 150

Wielki Połom	153
Dawne schronisko KČST	155
Wieża widokowa	157
Hotel Tetřev	157
Szałas na Wielkim Połomie	159
Rezerwat Przyrody Wielki Połom w Czechach i na Słowacji	159
Murzinkowy Wierch 159	
Kapliczka przydrożna pod Murzinkowym Wierchem	161
Osada Klin	161
Skalka	163
Schronisko	163
Kościółki	167
Schronisko turystyczne Severka	167
Ośrodek narciarski Severka	167
Uplaz 167	
Rezerwat przyrody Uplaz	167
Mionszł	169
Narodowy rezerwat przyrody	171
Szańce	173
Motyczanka	177
Kamienne kule w Megonkach	177

Barania Góra 180

Barania Góra	183
Rezerwat Przyrody Barania Góra	189
Ścieżka dydaktyczno-przyrodnicza na Baranią Górę	189
Rezerwat Przyrody Wisła	189
Polana Przystop (dawniej Przystup)	191
Pałacyk myśliwski	191
Śzak Habsburgów	195
Ośrodek turystyczny	195
Ośrodek Kultury Turystyki Górskiej	195
Osada Pietraszonka	197

Pozdrowienie z Wisły

Gural

Przełęcz Salmopolska 198

Przełęcz Salmopolska	201
Krzyż na Przełęczu Salmopolskiej	203
Gospoda u Antoniego	203
Zajazd Biały Krzyż	203
Jaskinia Salmopolska	205
Malinowska Skala 205	
Malinów	207
Jaskinia Malinowska	209
Jaskinia Miecharska	211
Malinka	213
Skocznia narciarska im. Adama Małyszka	217

Trzy Kopce Wiślańskie 218

Trzy Kopce Wiślańskie	221
Schronisko Telesforówka	221
Kamienny	223
Bukowa	223
„Leśny kościół”	223
Osada Bukowa	225
Osada Tokarnia	225

Równica 232

Równica	235
Schronisko PTTK na Równicy	235
Koliba pod Czarcim Kopytem	241
Zbójnicka Chata na Równicy	243
„Kościół Leśny” na Równicy	243
Orłowa 245	
Bunkier partyzancki „w Grapach”	245

Bibliografia	250
--------------------	-----

Źródła ilustracji	252
-------------------------	-----